

СТАНОВИЩЕ

Актуалното състояние на медиацията в Република България, като цяло, въпреки приетия още през 2004 г. Закон за медиацията и натрупаната практика по прилагането му, все още не са удовлетворителни. Потенциалът на медиацията не се използва пълноценно от спореците, от съда и от прокуратурата. Налице е необходимост от още законови промени в тази област, което да доведе до подобряване работата на съдебната система и по-широкото приложение на медиацията.

Още по-сериозно е положението, свързано с медиацията по наказателни дела и останалите инструменти на възстановителното правосъдие /ВП/. Налице е: Спорадично прилагане по проекти на неправителствени организации с ограничен кръг потребители, основно в полето на институционализирани клиенти: осъдени на лишаване от свобода лица, освободени от местата за лишаване от свобода, деца от институции или деца в риск, включвани в социални услуги, осъществявани в общността; Липса на „закрепваща“ норма в съществуващото законодателство и прилагането на възстановителните практики основно под формата на социални услуги или като социални програми в институциите; Недобро познаване на философията, ценностите и основните принципи на възстановителното правосъдие, което се отразява в периодично предлаганите законодателни промени; Значително изоставане в транспонирането на европейските директиви и другите международни актове, насърчаващи приложението на възстановителното правосъдие /напр. Директива 2012/29/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления, която не бе транспонирана в частта за възстановителното правосъдие; България бе една от малкото европейски страни, която не се съобрази с Препоръка № R /99/19 на Комитета на Министрите на Съвета на Европа за медиация по наказателни дела; все още не е изпълнила и Препоръка CM/Res (2017) 3 за Европейските правила за санкциите и мерките, изпълнявани в общността, също стимулираща ВП, а до края на юни 2018г. предстои приемането и на специална Препоръка за ВП по наказателни дела/.

С оглед на това, необходимо е в спешен порядък да бъдат приети следните мерки:

1. Изменения в Закона за медиацията, ГПК и всички други, свързани с медиацията по гражданско-правни и търговски спорове актове като промените трябва да са в посока:

- Въвеждане на норми, свързани със задължително информационно заседание /първа задължителна среща/ – възможност на страните да бъдат запознати от съдия и/или от адвокатите по спора в рамките на нарочно съдебно заседание, и/или провеждане на среща по медиация между страните в срок, определен от съда;

- Ускорена процедура по приемане на документи и одобрение на споразумения по Закона за медиацията;

- Създаване на Камара на медиаторите;

- Приемане на тарифа за заплащане на труда на медиаторите.

2. Изменение и допълнение на Наказателния кодекс и Наказателно-процесуалния кодекс с цел въвеждане на медиацията по наказателни дела;

3. Ускорено приемане на Закон за правосъдието по отношение на деца, уреждащ практики на възстановителното правосъдие;

4. Изменение и допълнение на Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража с оглед приложение на възстановителни подходи;

5. Адаптиране на Единния регистър на медиаторите към Министерство на правосъдието към съвременните изисквания, включително и чрез отварянето на данните /данни в машинно-четим формат/;

6. Подобряване контрола върху квалификацията и обучението на медиаторите;

7. Утвърждаване на стандартизирана процедура за изпит и сертификация на медиаторите;

През годините членове на НАМ и други експерти са работили по голяма част от изброените по-горе мерки и има очакване, че сега сформиранията от МП работна група ще почерпи от вече свършената работа, за да може развитието на медиацията и стимулирането на нейното използване да не остават само добри пожелания.

НАМ е излъчила свои представители за участие в работната група, но независимо от това, изразява готовност и за допълнително сътрудничество.